

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Zdeňka Kühna, Ph.D., v právní věci žalobkyň: **a) ASTRA R&V spol. s r. o.**, se sídlem Hodžova 16, Žilina, Slovenská republika, **b) STELMAX Sp. z o.o.**, se sídlem Staszica 2, Dąbrowa Górnicza, Polská republika, zast. JUDr. Vandou Bieleckou, advokátkou se sídlem Pavlovova 586/8, Havířov, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2013, č. j. 13443-2/2013-900000-304.3, v řízení o kasační stížnosti JUDr. Vandy Bielecké, advokátky, podané jménem žalobkyně a), a žalobkyně b) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 4. 2014, č. j. 31 Af 47/2013 – 57, ve znění opravného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 7. 2014, č. j. 31 Af 47/2013 -79,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost JUDr. Vandy Bielecké, advokátky, podané jménem žalobkyně a) **se odmítá.**
- II. Ve vztahu mezi JUDr. Vandou Bieleckou, advokátkou, a žalovaným žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. JUDr. Vandě Bielecké, advokátce, **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který jí bude poukázán z účtu Nejvyššího správního soudu do **30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 4. 2014, č. j. 31 Af 47/2013 – 57, ve znění opravného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 7. 2014, č. j. 31 Af 47/2013 -79, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 26. 5. 2014 byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena kasační stížnost směřující proti shora uvedenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen

„krajský soud“), kterou za žalobkyni a) a za žalobkyni b) [dále jen „stěžovatelka b)“] podala JUDr. Vanda Bielecká, advokátka. Krajský soud napadeným rozsudkem zamítl žalobu žalobkyně a) a stěžovatelky b) proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného, jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Tímto rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí Celního úřadu Hradec Králové ze dne 22. 9. 2011, č. j. 21132/2011-066100-032, kterým rozhodl o propadnutí vybraných výrobků (minerálního oleje) podle § 42d odst. 1 písm. a) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Před posouzením důvodnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval splněním podmínek řízení o kasační stížnosti. Ze své úřední činnosti při tom z výpisu ze slovenského obchodního rejstříku vedeného Okresním soudem Žilina, oddíl Sro, vložka číslo 452/L, zjistil, že žalobkyně a) zanikla a byla vymazána z obchodního rejstříku dne 29. 8. 2013 (*tedy v mezidobí mezi zahájením soudního řízení dne 29. 5. 2013 a vydáním napadeného rozsudku krajského soudu dne 10. 4. 2014*), a to na základě usnesení Okresního soudu Žilina ze dne 3. 6. 2013, č. j. 5 CbR 140/2012 – 142, kterým byla zrušena bez likvidace. Soud vyzval žalovaného a JUDr. Vandu Bieleckou, advokátku, aby se k této skutečnosti případně vyjádřili. Žalovaný uvedl, že tato skutečnost dokresluje nestandardnost celé obchodní operace a jen posiluje oprávněnost jeho závěrů, že propadlý minerální olej byl do tuzemska dopravován za jiným účelem, než je pohon motorů a výroba tepla. Advokátka JUDr. Vanda Bielecká na výzvu soudu nereagovala, a to ani ve stanovené lhůtě, ani později.

[3] Výmaz žalobkyně a) z obchodního rejstříku má konstitutivní účinek v tom smyslu, že tato společnost ke dni 29. 8. 2013 zanikla jako právnická osoba a možný subjekt právních vztahů všeho druhu včetně vztahů procesních.

[4] Podle § 64 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu. Podle § 103 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž lze jednat ve věci (podmínky řízení).

[5] Podmínkami řízení se rozumí podmínky, za nichž soud může rozhodnout ve věci samé. Nedostatek některé podmínky nebo její zánik v průběhu řízení má procesní následky odvislé od toho, zda jde o nedostatek podmínky odstranitelný či neodstranitelný. Vždy však nedostatek některé z podmínek řízení způsobuje, že soud nesmí vydat meritorní rozhodnutí, dokud nebude odstraněn. Podmínkami řízení jsou tedy takové podmínky, bez jejichž existence nemůže dojít k rozhodnutí ve věci samé. Teorie procesního práva (viz např. Drápal, L., Bureš, J. et al. Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 669) a ve shodě s ní soudní praxe (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2009, č. j. 4 Ads 127/2008 – 73) řadí mezi podmínky řízení, mimo jiné, způsobilost být účastníkem řízení (§ 33 odst. 2 s. ř. s.). Postup soudu v případě, že účastník během řízení ztratí způsobilost být účastníkem řízení, je upraven v § 107 o. s. ř.

[6] Jestliže účastník ztratí po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno, posoudí soud podle povahy věci, zda v řízení může

pokračování

pokračovat. Není-li možné v řízení ihned pokračovat, soud řízení přeruší. O tom, s kým bude v řízení pokračováno, soud rozhodne usnesením (§ 107 odst. 1 o. s. ř.). Ztratí-li způsobilost být účastníkem řízení právnická osoba a umožňuje-li povaha věci pokračovat v řízení, jsou jejím procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, ti, kteří po zániku právnické osoby vstoupili do jejích práv a povinností, popřípadě ti, kteří po zániku právnické osoby převzali práva a povinnosti, o něž v řízení jde (§ 107 odst. 3 o. s. ř.).

[7] Ztratila-li tedy žalobkyně a) po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení, měl krajský soud před vydáním meritorního rozhodnutí posoudit, zda má řízení zastavit nebo přerušit, anebo zda v něm může pokračovat, a o tom, s kým bude v řízení pokračováno, měl rozhodnout usnesením. Krajský soud však zánik žalobkyně a) zřejmě přehlédl a dne 10. 4. 2014 ve věci samé bez dalšího vydal rozsudek, ačkoliv již neexistovala a neměla tedy ani způsobilost být účastníkem řízení.

[8] V této souvislosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že uvedený stav nemohl být napraven v řízení před zdejším soudem, neboť rozsudek krajského soudu byl vydán v době, kdy žalobkyně a) již zanikla a ztratila způsobilost být účastníkem řízení.

K výroku I.:

[9] V důsledku zániku žalobkyně a) zanikla i plná moc udělená jí JUDr. Vandě Bielecké, advokátce. Plná moc pro zastupování v řízení před zdejším soudem podepsaná dne 20. 5. 2014 dřívějším jednatelem v té době již neexistující žalobkyně a) nemohla v žádném případě založit zástupčí oprávnění advokátce JUDr. Vandě Bielecké za neexistující subjekt. Soud proto kasační stížnost podanou jménem žalobkyně a) posoudil jako kasační stížnost advokátky JUDr. Vandy Bielecké, neboť ji nemohla podat za žalobkyni a).

[10] Za dané procesní situace Nejvyšší správní soud konstatuje, že nemohl kasační stížnost advokátky JUDr. Vandy Bielecké, která byla označena tak, že je podána za zaniklou žalobkyni a), věcně projednat a odmítl ji. Kasační stížnost je totiž opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení, domáhá zrušení soudního rozhodnutí (§ 102 s. ř. s.). Okruh osob aktivně legitimovaných k podání kasační stížnosti je tak omezen na účastníky řízení a na osoby zúčastněné na řízení. Účastníky řízení jsou podle § 33 s. ř. s. navrhovatel (žalobce) a odpůrce (žalovaný) nebo ti, o nichž to stanoví tento zákon. Účastníky řízení před krajským soudem byly tedy zaniklá společnost ASTRA R&V spol. s r. o. a společnost STELMAX Sp. z o.o., obě jako žalobkyně, a Generální ředitelství cel jako žalovaný. V řízení před krajským soudem nevystupovaly osoby zúčastněné na řízení (viz § 34 odst. 1 s. ř. s.).

[11] Jelikož advokátka JUDr. Vanda Bielecká není ani účastníkem řízení ani osobou zúčastněnou na řízení, je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti. V projednávané věci tak Nejvyšší správní soud nemohl o její kasační stížnosti ze dne 26. 5. 2014, která je označena jako podaná za zaniklou žalobkyni a), věcně jednat a odmítl ji jako kasační stížnost podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

K výroku II. a III.:

[12] Žalovaný ani advokátka JUDr. Vanda Bielecká nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta (§ 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[13] Protože kasační stížnost JUDr. Vandy Bielecké, advokátky, byla odmítnuta, soud zároveň rozhodl podle § 10 odst. 3 ve spojení s § 10a odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, o vrácení soudního poplatku ve výši 5 000 Kč jí dříve zaplaceného.

K výroku IV.:

[14] Nejvyšší správní soud se posléze zabýval kasační stížností stěžovatelky b). Nejprve posoudil formální náležitosti této kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka b) je ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. řádně zastoupena. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, neboť chyběly podmínky řízení (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.).

[15] Jak již bylo uvedeno výše, žalobkyně a) ztratila v období od zahájení řízení do vydání napadeného rozsudku způsobilost být účastníkem řízení.

[16] Jestliže krajský soud pokračoval v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, aniž by přihlédl k tomu, že žalobce ztratil způsobilost být účastníkem řízení, jestliže pokračoval v řízení, aniž by řízení ve vztahu k žalobkyni a) zastavil či pravomocně rozhodl, s kým bude v řízení pokračováno, příp. řízení ve vztahu k žalobkyni a) přerušil (nebude-li ve věci možné ihned pokračovat), je řízení před krajským soudem zmatečné, neboť chyběly podmínky řízení (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.). Jedná se o takovou vadu, která je sama o sobě důvodem ke zrušení rozsudku krajského soudu Nejvyšším správním soudem. Rozhodující je přitom objektivní stav. Není tedy významné, že krajský soud při svém rozhodování nevěděl o tom, že žalobce v průběhu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ztratil způsobilost být účastníkem řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2010, č. j. 5 As 21/2009 – 81).

[17] Z výše uvedeného vyplývá, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, neboť v době vydání napadeného rozsudku chyběly podmínky řízení, kdy krajský soud rozhodl o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu vůči žalobkyni a), která již v té době neměla způsobilost být účastníkem řízení. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, aniž by se mohl zabývat kasačními námitkami stěžovatelky b).

[18] Krajský soud je vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud bude povinen postupovat podle § 107 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a před vydáním meritorního rozhodnutí posoudit, zda

pokračování

má řízení ve vztahu k žalobkyni a) zastavit, přerušit, anebo zda v něm může pokračovat. Musí také zvážit, zda a případně jaký vliv bude mít tato skutečnost na konečné rozhodnutí ve věci, a to zejména s ohledem na skutečnost, že žalobkyně a) byla vlastníkem propadlého minerálního oleje.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti mezi stěžovatelkou b) a žalovaným soud nerozhodoval, neboť tak učiní krajský soud, kterému byla věc vrácena k dalšímu řízení (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu